

5-2017/18

Rybka

Časopis Spojenej školy sv. Františka Assiského
Malacky

Na skoré AD REVIDENDUM!

Deň Zeme Deň detí
Študentská konferencia

Rybka

5-2017/18

2 Úvod

3 Slovo pána riaditeľa

Nové logo

5 Zážitky zo školy

18 BONZÁČIK

*Dnes na seba bonzuje
pani učiteľka Florková*

20 SÚŤAŽ

Spoznaj svojho učiteľa

21 RÝCHLO A ZBESILO

*Posledný Tonov recept:
Guacamole*

22 Zábava a relax

Zo sveta vedy

RYBKA

Časopis Spojenej školy sv. Františka Assiského Malacky.
Ročník 2017/18. Číslo 5, jún 2018.

AUTORI ČLÁNKOV učiteľia školy, Bertovič Patrik,
Gašparík Anton, Juraj Hušek

GRAFICKÝ KONCEPT, ZALOMENIE A SADZBA
mARTin Daniel Skočovský, Marián Staňo

NEPREŠLO JAZYKOVOU KOREKTÚROU

Milí učiteľia, študenti!

Je to tu, už sa nám pomaly blíži koniec školského roka a vy držíte v rukách posledné číslo našej Rybky v tomto školskom roku. Určite sa už tešíte na prázdniny no ešte predtým si prelistujte niekoľko strán, ktoré sme si pre vás pripravili. Opäť vám prinášame aspoň časť toho, čo sme už spolu za uplynulé mesiace prežili. Aby ste vedeli na čo sa tešiť v našom novom čísle, urobíme si malý prierez. Pripomenieme si záchrannú akciu žubrienok, starostlivosť o našu planétu Zem na deň Zeme, výborné výsledky v súťažiach, kopec zábavy na deň detí, tiež sa rozlúčime s výbornou kuchyňou nášho Antona, prezradíme infošky o jednej z našich pani učiteliek a množstvo ďalšieho.

Už teraz sa na Vás tešíme ďalší rok, kedy si budete môcť opäť čítať našu Rybku, ale predtým si nezapadnite vychutnať prázdniny. Načerpať novú silu a energiu, stráviť čo najviac času so svojimi blízkymi a nezapadnúť darovať čo najviac úsmevu a lásky.

Vaša rybacia redakcia!

Nové logo – nový začiatok

Milí kamaráti,

na sklonku svojho života patrón našej školy, sv. František z Assisi povedal: „Urobil som, čo som mal urobiť **ja**, teraz musíte **vy** urobiť to, čo je na vás.“ Nazdávam sa, že v týchto slovách je ukrytá hlboká pravda o každom z nás. Z nejakých dôvodov ju však ťažkopádne objavujeme a pramálo jej rozumieme. Čo tá pravda hovorí o našom živote?

Byť človekom je niečo veľké. Dokonca je to len o niečo menej ako byť Bohom (porov. Ž 8). Niekedy sa pýtame, čo nám dáva naše náboženstvo? Často na túto otázku dostávame len neúplnú odpoveď – príslušnosť k skupine, k jej jazyku, rituálom a symbolom. Niet divu, že takáto odpoveď nás neuspokojuje. Náboženstvo nám ponúka oveľa viac. Dáva nám **mimoriadnu dôstojnosť**. Dáva zmysel nášmu vlastnému významu. Náboženstvo nás nazýva „synmi a dcérami Božími“, hovorí, že sme stvorení k Božiemu obrazu, že sme od Boha vyšli a k Bohu sa vrátíme.

Toto je náš život. Je to cesta od Boha k Bohu. Smerujeme tam, odkiaľ sme prišli. Jediná otázka zostáva: Čo máme na tejto ceste robiť? Čo sa od nás očakáva?

Nech to znie akokoľvek zvláštne, ale na našej ceste máme zjaviť tomuto svetu časť Boha. Presne tú časť, ktorú sami nesieme. Preto sme jedineční, lebo každý z nás vlastní

vlastnú časť Boha. Boh je tajomstvo, ale pokiaľ odkryjeme tú svoju časť Boha, stane sa cez nás viditeľným a známym. Nič viac dnešný svet nepotrebuje ako vidieť a poznať Boha. Sv. František sa nestal veľkým preto, lebo konal dobré skutky, ale preto, lebo odkryl vlastnú časť Boha. Tým, čo robil, zjavoval Boha spoločom, akým ho mal zjaviť práve on. Presne to myslel, keď povedal „urobil som, čo som mal urobiť ja“. Vo Františkovej výzve, ktorou sa obracia aj na nás, „teraz musíte vy urobiť to, čo je na vás“ nie je vyjadrené to, aby sme konali rovnako dobré skutky ako konal on, ale aby sme zjavili svetu tú časť Boha, ktorá je v nás samých. Ako to môžeme urobiť?

Aj v tomto prípade nám dáva odpoveď naše náboženstvo. Hovorí nám, že Boh je láska a že všetko, čo je z Boha, je láskou takisto. Teda aj my, milí kamaráti. To, čo sme v čistom stave, je láska. To, že to tak necítíme a neprežívame, je úplná iná vec, daná škvrnou v nás. Nevidíme sa ako láska, lebo zrkadlo, cez ktoré sa na seba pozeráme, je špinavé. Jediné, čo

cšm

Náš život je loď.
Plavíme sa svetom
a vyhlíadame svoju zem.

Stačí len veriť
a byť vnímavý na znamenia,
ktoré nám ohlasujú cieľ.

Odrazu vieme, že toto je miesto, kam patríme.
Tu sme doma. Pod ochranou Matky.

Našli sme miesto,
označené znakom svätého Františka.

Ukazuje nám smer
a dáva nám slobodu a silu stúpať nahor.
Rozdielni i podobní ako vtáci.

Sme pozvaní k ceste.
Letieť však musíme sami,
s oporou Otca,
a podľa kompasu a rytmu našich srdc.

Všetci ako spoločenstvo smerujúce k jednému cieľu.
Pod jedným spoločným menom.

*Cirkevná škola Malacky.
(Text: Stanislav Bellan)*

máme urobiť, je očistiť toto zrkadlo. Ak to urobíme, vyletíme ako vtáci, lebo získame slobodu, ktorá je predpokladom pre čistú lásku.

To čistenie našich zrkadiel sa volá modlitba. Nielen tá ranná či večerná, ale celodenná. Teda aj plnenie našich školských povinností môže byť našou modlitbou.

Ale hlavne, nemusíme sa báť, milí kamaráti, nie sme na to všetko sami. Sme pod ochranou Matky, na krídlach Otca, vedení Duchom Svätým a zjednotení pod jedným menom – spoločenstvom našej cirkevnej školy.

A práve o tom je naše **nové logo**. Je o **novom začiatku** pre tých, ktorí sa rozhodli uveriť, že od Boha sme nielen vyšli a k nemu kráčame, ale aj to, že je v nás prítomný. A pripravený zjaviť sa rovnako ako cez sv. Františka. Tak poďme, urobiť to, čo je na nás!

Daniel Masarovič

Dušan Daniel reprezentoval v Pittsburgu

Náš už teraz úspešne zmaturovaný matematik, Dušan Daniel, nás reprezentoval na najväčšej súťaži mladých vedcov Intel ISEF 2018 v Pittsburgu v USA. Predstavil odbornej porote projekt s názvom

"Symbol Levi-Civita v Hilbertovom priestore L2. Dušan strávil týždeň 19. - 26. 05. v Pittsburgu, kde reprezentoval nielen seba so svojou prácou, ale aj našu školu, Malacký a celé Slovensko. Ďakujeme Dušanovi za vynikajúcu reprezentáciu.

IQolympiáda

V pondelok 28. 05. 2018 sa konalo finále súťaže IQolympiáda, ktorej sa zúčastnil aj náš veľmi šikovný žiak Janko Osadský z IX.B.

Súťaž sa konala na Smolenickom zámku,

kde už tradične organizátori mali pripravený zaujímavý program pre deti. Deti si opäť „potrápili“ svoje hlavy logickými hlavolamami, priestorovou predstavivosťou, postrehom či úlohami z praktického života.

Janko skončil na 18 mieste zo všetkých 14 612 prihlásených detí. Gratulujeme mu k vynikajúcemu umiestneniu.

olympijský test a potom zdolávali jednotlivé disciplíny. Preťahovanie lanom, hod do brány, víťazný gól, podliezanie, štafetový beh, skákanie vo vreci, gymnastika.

Nezabudli sme ani na našich prvostupňových spolužiakov, ktorí súťažili v rôznych zábavných športových disciplínach.

Deň detí

Prvý jún. Deň, na ktorý sa všetky deti veľmi tešili a už sa ho nevedeli dočkať.

Ráno sme začali naozaj z ostra. Cez prvú hodinu si museli všetky triedy druhého stupňa pripraviť vlastné vlajky. Každá trieda zastupovala inú krajinu, ktorú reprezentovala na Olympijských školských hrách.

Vlajkami, dobrou náladou, úsmevom a s očakávaním sme sa odhodlali ísť zdolávať náročné športové úlohy. Najskôr sme vyplnili

Na konci dňa sa už tradične vyhodnocovala celoročná súťaž Žltáčík.

Výsledky nášho školského ekoprojektu Žltáček

Projekt bol určený pre všetky triedy ZŠ, lektorovaný bol učiteľmi, staršími študentmi školy a externými lektormi nielen v rámci environmentálnej výchovy, ale zasahoval do všetkých vyučovaných predmetov. Projekt pozostával z viacerých súťažných disciplín: separovanie odpadu, Deň vody, Deň zeme, zber papiera, elektrozariadení a použitých batérií. Spoločne sme vyzbierali a odovzdali rekordných 12,58 tony papiera, 1 852 ks elektrozariadení a 18 108 ks použitých zariadení. **Triedy s najväčším počtom nazbieraných bodov v Eko-programe Žltáček vyhrali: III.C Vstupenky pre triedu do Aquaparku, V.C tortu Žltáček, I.B zmrzlinu pre celú triedu**

tr.	ZBER ELEK- TROZARIADENÍ A BATÉRIÍ	SEPAROVA- NIE ODPADU V TRIEDE	ZBER PAPIERA ZBER	VYHODNOTENIE			
	elektro + bat. (ks)	body	body	papier kg	body	Spolu	miesto
I.A	98+1092	2072 b	61 b	577	577 b	2 710 b	5.
I.B	211+1577	3687 b	68 b	594,5	594,5 b	4 349,5 b	3.
II.A	63+662	1292 b	56 b	814	814 b	2 162 b	8.
II.B	54+412	958 b	60 b	326	326 b	1 344 b	12.
III.A	10+126	226 b	61 b	631,5	631,5 b	918,5 b	16.
III.B	77+556	1326 b	65 b	1253,5	1253,5 b	2 644,5 b	6.
III.C	517+7059	12 229 b	67 b	2192	2192 b	14 488 b	1.
IV.A	163+487	2171 b	65 b	1094	1094 b	3 330 b	4.
IV.B	140+443	1843 b	63 b	705,5	705,5 b	2 611,5 b	7.
IV.C	60+303	903 b	60 b	657	657 b	1 620 b	10
V.A	69+37	727 b	54 b	568,5	568,5 b	1 349,5 b	11.
V.B	19+213	403 b	56 b	239,5	239,5 b	698,5 b	18.
V.C	97+2946	3916 b	51 b	1060	1060 b	5 027 b	2.
VI.A	25 +1078	1328 b	55 b	458,5	458,5 b	1 841,5 b	9.
VI.B	88+167	1047 b	49 b	141,5	141,5 b	1 237,5 b	14.
VI.C	23+270	500 b	41 b	768,5	768,5 b	1 309,5 b	13.
VII.A	28+239	519 b	55 b	246,5	246,5 b	820,5 b	17.
VII.B	10+140	240 b	31 b	179	179 b	450 b	19.
VIII.A	10+22	122 b	49 b	76	76 b	247 b	20.
IX.A	8+63	143 b	49 b	0	0 b	192 b	21.
IX.B	82+216	1032 b	57 b	0	0 b	1 089 b	15.

Farby Zeme na našej škole

V dnešný deň, 20.4.2018, sme na našej škole akosi viac, priam na vlastnej koži, pocítili spojitosť a spolupatričnosť s prírodou a našou planétou.

Odetí vo farbách Zeme sme si tak, ako každý rok, pripomenuli celodenným projektovým programom Deň Zeme. Zapojili sa všetci žiaci základnej školy, pričom každý ročník prispel rukou k dielu originálnym spôsobom. Najmenší žiaci prvého stupňa sadili na políčkach rôzne druhy zeleniny a ovocia pod vedením najstarších deviatakov. Tí mali tento rok okrem praktického sadenia pripravené pre deti aj cenné informácie o známych druhoch zeleniny a následný vedomostný kvíz. Na deti čakali odmeny nielen v podobe sladkostí, ale aj čerstvo naservírovanej zeleninky. Žiaci čistili nielen areál našej školy, školský dvor a okolie kostola, ale aj mestský park, riadiac sa heslom „prispieť ku čistejšiemu mestu, v ktorom žijem“. Druhostupniari vysádzali kvety v kvetináčoch na školskom dvore i interiéri, ktoré budú zdobiť naše chodby a chodníky, ošetrovali dreviny

a vysypali koše. Tentoraz sme nezabudli ani na zvieratká a siedmaci s pánom učiteľom Lopeňom budovali hmyzí hotel pre chrobáky a najrozmanitejšie druhy hmyzu. Aj vtáčiky si tento raz prídu na svoje, pretože ôsmaci pod odborným dohľadom pána učiteľa Kopanicu vyskúšali svoje zručnosti pri konštruovaní vtáčích búdok a krmítok. Súčasťou nášho Eko dňa boli aj odborné prezentácie a prednášky. Jednu žiaci prvého stupňa absolvovali už vo štvrtok s pánom ornitológom Rudolfom Jurečkom, ktorý okrem toho, že žiakom porozprával, ako sa správať ku mláďatkám vtákov a cicavcov, žijúcich vo voľnej prírode, deťom priniesol aj živého sokola myšiara. Tento druh dravca je pre našu školu obzvlášť vzácny, keďže už niekoľko rokov jeden párik hniezdi v areáli našej školy a žiaci jeho hniezdenie môžu pozorovať online cez web kameru 24h denne. Druháci dnes absolvovali prednášku pani Ficovej o práci veterinára. Veľkým zážitkom detí bolo nielen pŕstosie vajce, s ktorým sa mohli vyfotografovať, ale aj cvičený psík, ktorý deťom priniesol hádam najviac radosti. Takto sa naše školské spoločenstvo opäť o niečo viac utužilo v konaní dobra a budovaní kamarátskych vzťahov.

Chceme sa poďakovať rodičom, ktorí nám pomohli a materiálnym zabezpečením, či už paletami, tehľami, doskami, vrecami, semenami, kvetmi alebo rukavicami. Všetkým veľká vďaka.

Výlet piatakov do Banskej Štiavnice alebo 4 dni bez mobilu

**Že nemožné? Verte, že áno!
Aj keď niektorí z nás spočiatku
vyronili za svojím mobilom nejednu
slzičku, nakoniec sme to dali.**

Mobily, počítač, internet, facebook... nič z toho sme nepotrebovali počas nášho štvordňového výletu pri Počúvadlianskom jazere pod Sitnom. Odstrihli sme sa od virtuálnej reality a prežili sme nezabudnuteľné chvíle v krásnej prírode a „v skutočnej realite“. Zistili sme, že vieme voľný čas využiť aj ináč – rozprávali sme sa, hrali, naháňali po lúkach, spievali, tancovali, zabávali. Boli sme nútení medzi sebou komunikovať, vyplniť čas spoločnými aktivitami. A to bolo super!

Hneď po príchode a ubytovaní v Penzió-

ne pod Sitnom sme sa vybrali na prechádzku okolo Počúvadla, kde nás okrem vody čakalo milé prekvapenie. Vo voľnej prírode nás privítali prítulné domáce zvieratá. Mnohí z nás prvýkrát krmili kozy, ovce, kone, osla, prasiatka, prepeličky, sedeli v traktore.

Tiež sme navštívili Banskú Štiavnicu. Poprechádzali sa po Trojičnom námestí, obdivovali Banské múzeum a prehliadli si aj bane. Neváhali sme vystúpiť na Sitno, po ktorom nám bol dopriatý oddych v podobe wellness a až do večera sme sa kúpali v bazéne.

V pondelok po ceste domov sme sa ešte zastavili na dvojhodinovom programe vo Hvezdárni v Žiari nad Hronom. Výlet sme ukončili snívaním o svetoch v iných galaxiách.

Lepšie sme sa navzájom spoznali, našli sme si nových kamarátov a, hlavne, zistili sme, že bez mobilov vieme existovať.

Už teraz sa tešíme na náš ďalší spoločný výlet!

ŠKD na plavárni

Leto sa blíži, teplých dní je čoraz viac a my všetci už veľmi túžime po letných aktivitách. Preto sa aj my snažíme každý rok zabezpečiť pravidelné radovánky v bazéne.

Výnimkou nie je ani tento rok. V mesiaci máj a jún máme zabezpečený každý piatok bazén v ŠH Malina. Ako prvé sa vykúpali deti z druhého a tretieho oddelenia. 18. mája sme boli s prvé a štvrté oddelenie. Z tejto poslednej návštevy sú fotky. Podľa rozžiarených tvárí vidíte, ako sa deťom v bazéne páči. Pre plavcov máme vždy vyhradenú plochu aj v bazéne pre plavcov.

"Útok" na VIDA centrum v Brne

Druhú májovú sobotu sa deťom z Klubu BOSCO splnil dlhoočakávaný sen a naša 50 - členná výprava zaplavila s nadšením VIDA centrum v Brne. Na deti už čakalo množstvo exponátov a experimentov zo všetkých oblastí nášho sveta a jeho fungovania. Navštívili sme aj Sciente show Majster ucho, kde sme sa dozvedeli množstvo zaujímavostí o zvuku v nás i okolo nás. Využili sme naplno každú sekundu, no napriek tomu sa nám nepodarilo preskúmať všetky zákutia tohto vedeckého centra. Domov sme sa vrátili síce unavení, ale odhodlaní si podobnú návštevu ešte zopakovať.

Štvrtáci na dopravnom ihrisku

Hurá! Potešili sa deti, keď predpoveď počasia 16.5. nevyšla a dopoludnie vydržalo bez dažďa.

Žiaci 4.B a 4.C mohli preto bez obáv absolvovať dopravné ihrisko s mestskou políciou. Na ZŠ Záhorácka ich čakali dve aktivity: Teoretická, kde sa prostredníctvom interaktívnej prezentácie dozvedali nové informácie doprave, opakovali najdôležitejšie dopravné značky a riešili dopravné situácie.

V rámci praktickej časti si vyskúšali jazdu na kolobežkách po dopravnom ihrisku. Žiaci 4.A mali teoretickú časť v triede 15. mája., nakoľko ich účasti v teréne zabránil dážď. Praktickej časti sa už zúčastnili za krásneho slnečného počasia o týždeň neskôr. Ďakujeme mestskej polícii za skvele pripravené podujatie!

Študentská konferencia

V piatok sa opäť stretli bývalí i súčasní študenti gymnázia. Každý z nich predstavil to čo najlepšie vedel.

V piatok 11. mája sa na našej škole konal už V. ročník konferencie, ktorý bol priestorom pre inšpiráciu, motiváciu, sebazpoznanie, argumentáciu i medzigeneračný dialóg. Súčasní študenti prezentovali svoje práce, s radosťou odpovedali na otázky pozvaných a prijímali cenné rady. Na druhej strane sa tiež stali pozorovateľmi svojich „kolegov“, ktorí už opustili školské lavice. Bývalí študenti gymnázia sa prišli podeliť o svoje skúsenosti. Ďakujeme.

Literárna kuchyňa

**Dňa 10. mája 2018
ukuchtila Mestská knižnica
MCK Malacky pre našich
prváčikov besedu so
spisovateľkou Ivanou
Havranovou.**

Naša mestská knižnica sa totiž
zameriava nielen na požičiavanie
kníh, ale aj na zatraktívnenie samot-
ného čítania pre svojich čitateľov.

Vo veľmi príjemných priesto-
roch knižnice sme sa preto stretli so spiso-
vateľkou, ktorá začínala v redakcii Zornička,
pokračuje tvorbou detských strán v časopise
Slovenka a aktuálne vydáva svoju tretiu knihu
pre deti - Pavúčkovia, miláčikovia. Deti kládli
pani spisovateľke mnohé zaujímavé otázky.
Dozvedeli sa ako sa stať spisovateľom, čo je
náplňou jeho práce a ako pracuje, kde berie
inšpiráciu, kto môže byť hlavným hrdinom

v knihách a pod. Diskutovali aj o knihe
Havkači z našej ulice, ktorú sme z dielne tejto
autorky poznali a čítali, no a nezabudli sme
rozprávať aj o autorkinej prvotine pre deti
Veselé víly a trpaslíci.

Stretnutie bolo veľmi príjemné a pre
niektoré deti i veľmi inšpiratívne, no a tým
ostatným to minimálne rozšírilo obzory ☺

Exhibičný športový zápas profesores vs. maturantes

Maturanti si užívajú svoje posledné dni v škole. Ako už býva tradíciou na našom gymnáziu, aj
tento rok sa s učiteľmi lúčili futbalom. Počasie je dnes premenlivé a tento zápas sa mu dosť
podobal. Hra bola striedavo v rukách jedných aj druhých. Obidva tímy sa naozaj snažili, ale
nakoniec zvíťazil tím učiteľov nad študentmi po penaltách 3:2. Blahoželáme našim učiteľom a
pánovi školníkovi za ich vzornú reprezentáciu pedagogického zboru. Opäť sme dokázali vyhrať.

Po stopách rytierov s Klubom Bosco

V nedeľu 27.5. sme sa s niekoľkými rodinami našich detí z Klubu Bosco vybrali do Holíča na rytiersky festival Rottenstein.

i bystrosť a šikovnosť rytierov, ktorí bojovali o ruku krásnej princeznej. Dozvedeli sme sa

množstvo zaujímavostí, oku lahodili krásne dobové kostýmy, zasmiali sme sa na vtipnosti rytiera Bertranda a pochutili si na vďaka chutných špecialitách. Prežili sme spolu peknú májovú nedeľu obohatenú o nové skúsenosti a zážitky.

Inšpirovaní celoročným školským programom *Desatora rytiera* sme sa chceli nachvíliť spolu s našimi deťmi ponoriť do atmosféry tohto historického obdobia. Boli sme svedkami jazdeckých súbojov, ktoré preverili nielen zdatnosť, ale

Mladí záchranáři civilnej ochrany

Dňa 23.5.2018 sa v areáli Seneckých jazier v Senci konalo krajské kolo súťaže „Mladí záchranáři civilnej ochrany“.

Poslaním súťaže pre žiakov II. stupňa základných škôl a pre žiakov 1. až 4. ročníka osemročných gymnázií je overiť teoretické vedomosti učiva „Ochrana života a zdravia“ praktickými zručnosťami.

Súťaže sa zúčastnilo družstvo v zložení: Klára Horváthová (9.B), Juraj Hušek (9.B), Katarína Oravcová (9.B), Jakub Vozár (9.B).

Po príhovore organizátorov súťaže si kapitáni vylosovali štartovacie čísla, absolvovali prehliadku trate a potom už nasledovalo samotné súťaženie. V časovom limite 25 minút

muselo každé družstvo absolvovať v útornej horúčave 6 súťažných disciplín (vedomostný text, praktické zdravotnícke úlohy, orientácia v prírode, civilná ochrana, strelba zo vzduchovky, hasenie požiaru).

Celkovo sa súťaže zúčastnilo 12 družstiev, z toho 4 družstvá postúpili do celoslovenského kola, ktoré sa bude konať v Senci. Naši deviatci sa umiestnili na krásnom 6. mieste s veľmi malým bodovým rozdielom oproti postupujúcim.

Všetkým súťažiacim ďakujeme za vzornú prípravu a reprezentáciu našej školy.

Štvrtáci a škola v prírode

V pondelok 23.4. sa takmer všetci štvrtáci na 5 dní rozlúčili s rodičmi. Ráno sme sa v jemnom daždi na školskom dvore dočkali autobusu a vyrazili do školy v prírode.

Naším cieľom bola dedinka Jasenie neďaleko Podbrezovej - na južnom okraji Nízkych Tatier. Už cestou sme absolvovali výlet do planetária v Žiari nad Hronom. Spomedzi sprievodcov sme stretli aj jedného Malačana, ktorý pozdravuje Malacky. Zoznámili sme sa s hviezdami, súhvezdiami, planétami, dokonca sme dvomi ďalekohľadmi pozorovali škvrny na Slnku.

Večer sme dorazili do hotela, kde nás čakala teplá večera a milý personál. Ubytovali sme sa a šli sme sa oboznámiť s obrovským areálom.

V utorok nás čakalo príjemné schladenie v teplom počasi - výlet do Bystrianskej jaskyne. Spoznávali sme tak krásne podzemie Nízkych Tatier. Cestou späť sme ešte objavili zmrzlinareň, ktorú sme zata-rasili asi na hodinu, keďže nás bolo vyše 60. Zmrzlina však stála za státie v rade, bola vynikajúca.

Streda sa tiež niesla v znamení krásneho slneč-

Autobus nás odviezol do Čierneho Balogu, kde sme nastúpili na historický vyhladkový vlak Čiernohorskej železnice. Kochali sme sa krásami horskej dedinky aj krásnych lesov. Vystúpili sme v lesníckom skanzene a pokračovali pešo po vyhladkovej trase. Dozvedeli sme sa zaujímavosti zo života lesa a lesníkov, ako aj význam či dôležitosť ochrany lesov.

Vo štvrtok sa počasie síce zhoršilo, no neodradilo nás od získavania ďalších zážitkov, dnešný program však bol prekvapením (aspoň pre deti). Doobedie sme strávili tak trochu školsky - učením sa, poobede sme sa vybrali do kina v Banskej Bystrici na rozprávku Dve a pol kačky. Posledné peniažky sme ešte pomiňali na nákupy v obchodoch nákupného centra. Večer sme program zavŕšili karnevalom. Každý si pripravil masku z toho, čo našiel v kufri alebo u kamaráta. Výsledok bol veľmi prekvapivý, dobre sme sa pri predstavovaní masiek zabavili.

Bodkou za školou v prírode bolo piatkové doobedné vyhodnotenie, kde boli ocenení jednotlivci za rôzne kategórie (najslušnejší stôl v jedálni, najzábavač, najkrásia izba...), ale každý si napokon zaslúžil ocenenie, diplom a malý darček na pamiatku.

Všetky zážitky sme si pravidelne zaznamenávali do denníkov. Cesta domov nám ubehla rýchlo, v Malackách nás už nedeľavko čakali rodičia. Našťastie sme mali na oddych predĺžený víkend, pretože do školy sme šli až v stredu.

ného počasia. Naplno sme ho využili na dlhší výlet.

Zavítalo k nám mobilné planetárium „Sférické kino“

V pondelok 4.6. zavítalo do našej telocvične mobilné planetárium „Sférické kino“, v ktorom mali možnosť žiaci sledovať populárno-náučné a vzdelávacie filmy, ktoré vyrobili profesionálne spoločnosti a na ich tvorbe sa podieľali aj psychológovia, vedci a inžinieri.

Jednotlivé triedy mali možnosť si samé vybrať projekciu, ale všetky filmy boli zamerané na rozšírenie výučby v prírodovedných aj humanitných predmetoch. Medzi najčastejšie vyberanú projekciu patrila „Astronaut“, s ktorým žiaci preskúmali vesmír, naučili sa, čo všetko potrebujeme, aby sme sa stali súčasťou tejto neuveriteľnej cesty, akou prípravou musí človek prejsť, kým sa stane astronau-

tom, k akým zmenám dochádza vnútri ľudského tela vo vesmíre.

Záchrana žubrienok v Zámockom parku

V pondelok poobede sme sa vďaka všímavým rodičom dozvedeli, že žubrienky v Zámockom parku potrebujú urgentne našu pomoc.

Boli uväznené v nefunkčnej fontáne, kde im

kvôli horúcemu počasiu a rýchlo sa vyparujúcej vode hrozilo uhynutie. Ani chvíľu sme neváhali a spolu s prváčkami z 1.B, vyzbrojení gumákmi a podberákmi, sme sa vybrali na záchrannú akciu. Deti boli absolútne úžasné, zapálené pre záchranu aj tej poslednej žubrienky. Doslova „pracovali“ na plné obrátky celé dve hodiny, kooperaovali, učili sa, pozorovali. Verím, že keď sa raz budú učiť vývojové štádiá žaby, bude im to úplne jasné, pretože to prežili ako zážitok. Hneď po ukončení sa pýtali, kedy opäť niečo podobné zažijeme. Po namáhavej záchrannej akcii sme si dopriali aj trocha zábavy na obrovskom kmeni. Veľké ďakujem patrí nielen pracovníkom Štátnej ochrany prírody za promptnú reakciu, ale aj našim rodičom za pomoc, spoluprácu aj sladké občerstvenie.

S pani učiteľkou Florkovou

V poslednom tohtoročnom čísle Rybky sme si do bonzovacieho kresla posadili pani učiteľku Florkovú. Položili sme jej niekoľko otázok ako na ústnom preskúšaní a nezabudli sa jej opýtať ako dlho to skúšanie trvá napríklad jej. Tiež nám prezradila, čo jej po tom skúšaní pomôže ☺ Jej pozitívna energia nám vyčarila úsmev na tvári a už teraz jej ďakujeme za pozitívne a povzbudivé slová. Vrhňte sa do čítania a nezabudnite sa jej aj na chodbe toho čo najviac opýtať.

Odkiaľ ste k nám zavítali?

Na Záhorie som zavítala z dedinky vzdialenej vyše 100 km nazývanej aj Spojené Štáty Slovenské. Rozprestiera sa hneď vedľa mestečka spod Zobora.

Máte zo svojich študentských čias zábavné príhody?

Tak ako každého žiaka či študenta, ani mňa neobišli. Za tie roky sa ich nazbieralo,... ako napríklad keď sa ocitnete v sobotu v škole a zistíte, že vyučovanie nie je cez víkend alebo dostanete pätku z nemčiny na sviatok sv. Mikuláša ... alebo raz počas pobytu v Nemecku sme sa kolektív študentov rozprávali po slovensky a rozoberali sme rôzne témy vo vedomí, že 'šak oni nám aj tak nerozumejú'. Avšak, zrazu sa ozve hlas vo vašom rodnom jazyku a vy celý zahanbený utekáte kade

ľahšie. Človek už len na tieto príhody s radosťou spomína a z chuti sa zasmieja ;D.

Čo je pre Vás tým najlepším na práci učiteľa a na druhej strane tým najhorším?

Najlepším je celková moja práca so žiakmi, ktorú vykonávam rada, aj keď je to niekedy náročné. Ale raz mi jedna super osoba pravdivo povedala, že práve cez náročné veci prichádzame k pravde o nás, Bohu a druhých. Skvelé je na tom to, že sa môžem s druhými podeliť o vedomosti, ktoré ich tiež môžem naučiť. Samozrejme, ak to chce aj tá druhá strana. Týmto spôsobom môžu posúvať hranice svojich nadobudnutých vedomostí hlbšie a hlbšie až k vysnívanému cieľu. Najhoršie je asi dozor na chodbe a tiež opravovanie písomiek žiakov, ktorí sú leniví sa niečo naučiť a nezodpovedajú

otázky správnym spôsobom. K tomu sa práve viaže ďalšia otázka.

Ako dlho Vám trvá opraviť písomky všetkých žiakov?

Ha, ha ;D. Záleží na tom, o aký druh písomky ide. Avšak, každý si to môže ľahko spočítať. Vezmeme si priemernú triedu, v ktorej je 24 žiakov. Ak ide o päťminútovky z matematiky (ktoré píšem minimálne 2x za týždeň), tak priemerne jednu opravujem 3 minúty. Ak ide o päťminútovku z geometrie, v ktorej sledujem aj presnosť a presné rysovanie - jedna mi trvá 4-4,5 min. Bežné písomky cca 7-8 min. Ak ide o štvrtročné písomky, v ktorých píšem aj slovné hodnotenie, tak 10-15min. Po výpočte krátko dostanete výsledok a ľahko si to viete časovo spočítať. Potom niet divu nad mojím odchodom zo školy (zaintere-

sovaní vedia ;D). Musím si to do budúcnosti lepšie premyslieť.

Hráte na hudobný nástroj, aký to je a ako ste sa k nemu dostali?

Áno, správne sa pýtate.

Málokto vie, že je to dychový nástroj. Ide o akordeón, v bežnej reči často nazývaný ako „harmonika“. Dostala som sa k nemu tak klasicky, že sme ho mali doma a rodičia ma prihlásili do ZUŠ-ky. Spočiatku to bolo fajn, potom bolo obdobie, že musím a nechce sa mi, ale musím. Neskôr som podrástla a venovala som sa mu ako hobby a neskôr, keď som vyrástla ma ešte aj čiastočne „živil“. Popri vysokej škole ma oslovili z detského folklórneho súboru, kde som deťom v rôznych krúžkoch od 3-10 rokov robila hudobný

doprovod na akordeóne. Bol to úžasný čas zarábania si „len na seba“ a pohodová brigáda. Robíte to, čo vás baví, a ešte vás aj finančne ohodnotia. V súčasnosti sa hre na akordeóne venujem už len príležitostne z viacerých osobných aj zdravotných dôvodov.

Aké hudobné žánre počúvate?

Nemám konkrétny hudobný žáner, ale skôr výber pesničiek z každého rošku-trošku. Rada mám moderný aj klasický žáner. Páni ako Vivaldi, Piazzolla, Tiersen a mnohí ďalší nesklamú. Z tých moderných sú to skôr rádiové pesničky, ktoré znejú na každom kroku. Avšak, veľmi rada mám inštrumentálnu hudbu (hudba napísaná pre hudobné nástroje - čiže bez slov) ako napr. skupina PianoGuys, ktorá vie prepojiť

klasiku s modernou hudbou. Tiež si veľmi rada vypočujem „gospel“, ak sa to dá tak nazvať, konkrétne eSPé, Timothy, Rieka života, F6, a rôzne iné skupiny podobného štýlu.

Ako si predstavujete pohodový pondelok?

Pondelok je pre mňa najnáročnejší deň, pretože je to hneď prvý deň po víkende. Od rána som v plnom pracovnom nasadení, pretože učím celých 6 vyučovacích hodín spojených s dozorom na chodbe. Tiež je to deň, počas ktorého sa vždy niečo deje. Žiaci sú plní otázok a zážitkov po víkende, a ja som často nevyspatá z cestovania :D. Niekedy sa k tomu pridá čerešnička na torte a to pracovná porada.

Rozhovor pokračuje na str. 24

Milí študenti a žiaci našej školy, prinášame pre vás 5. kolo našej pátracej súťaže v tomto školskom roku. Vašou úlohou je spoznať učiteľa na fotografii. Môže to byť učiteľka alebo učiteľ, ktorý učí na našej škole.

Na fotografii v minulom čísle bola zachytená pani učiteľka **Mgr. Adela Grelíková**. Žiaľ, pani učiteľku sa vám nepodarilo odhaliť.

Ak si myslíš, že vieš, kto je na fotografii (hľadáme p. učiteľa/učiteľku, ktorý/á je na fotke, ktorý/á rád/a nám pomáhala sa pripraviť na prvé sv. prijímanie), tak postupuj podľa našich pokynov :

- napíš jeho/jej meno a priezvisko na papier,
- podpíš sa čitateľne na papier (meno, priezvisko, trieda),
- takto vyplnený papier vhod' do krabice označenej „súťaž Spoznaj svojho učiteľa “ pri vrátnici najneskôr do *konca školského roka*,
- každý žiak môže vhodiť do krabice len papierik s jedným menom, preto dobre premýšľaj.

Meno učiteľa/učiteľky na fotografii sa dozviete v budúcom čísle časopisu. Jedného výhercu vylosuje učiteľ zachytený na fotografii pod dozorom redakčnej rady. Šťastný výherca získa čokoládu.

Guacamole

Čaute, dnes sem píšem asi naposledy, tak vám chem poďakovať za to, že ste túto rubriku Rybky čítali a často mi dávali aj ohlasy, že vám chutilo a tak. Posledným receptom bude zdravé a hlavne very tasty guacamole.

Suroviny:

- 3 veľké ZRELÉ avokáda,
- 2 paradajky s vykrojenými semenami nakrájané na kocky,
- 2 fakt malé cibule na kocky,
- 1 limetka,
- 1 jalapeno paprička pokrúpaná najemno,
- lyžica olivového oleja,
- čerstvý koriander.

1 V mažiari roztlačíme $\frac{1}{4}$ cibule a paradajok so soľou na nie moc jemnú kašu, pridáme olivový olej, trochu koriandra a dužinu z 1 avokáda a miešame v mažiari, kým z avokáda nevznikne pyrė s kúskami.

2 Ako na avokádo? Treba ho pozdĺžne narezat okolo kôstky, otočiť polky rukami navzájom v protismere, nožom vybrať kôsku a lyžicou vydolovať dužinu.

3 Vzniknutú zmes premiestnime do inej misy, pridáme zvyšnú zeleninu a nakrájaný koriander, na kocky pokrúpané avokáda, limetkovú šťavu a S&P podľa chuti.

4 Jeme s kukuričnými chipsami, kľudne ako večeru. Dobrú chuť.

Anton Gašparík

Pokrok vo výskume mini ľudských orgánov (organoidov)

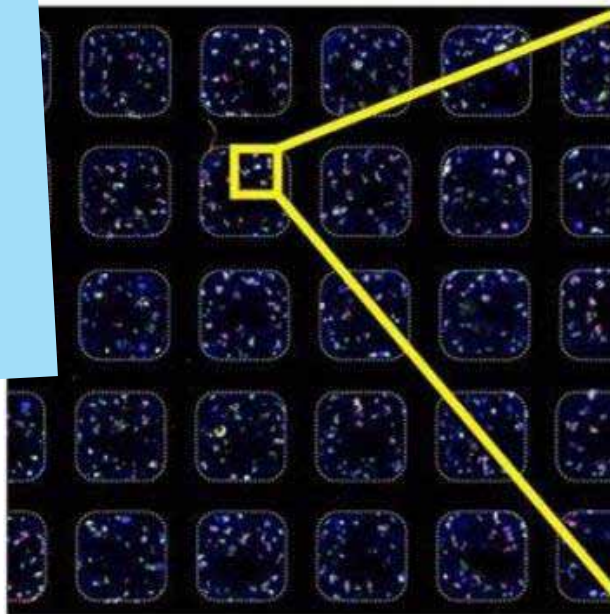
Americkí výskumníci vyvinuli robotický systém, ktorý z kmeňových buniek v krátkom čase vypestuje obrovské množstvo miniatúrnych ľudských orgánov.

Pokrok výrazne urýchli biomedicínsky výskum, napríklad vývoj nových liečiv. Správu priniesla Washingtonská univerzita. Výskumnú prácu zverejnil vedecký časopis Cell Stem Cell.

Miniatúrne orgány

V biomedicíne sa bunkové kultúry tradične pestujú na jednoduchšej dvojdimenzionálnej ploche. V posledných rokoch sa však výskumníkom darilo z kmeňových buniek pestovať aj zložitejšie, trojdimenzionálne štruktúry zvané miniorgány alebo organoidy.

Pripomínajú drobné, zárodočné orgány ľudského tela a správajú sa podobne. Vďaka svojim vlastnostiam sú ideálnymi objektom biomedicínskeho výskumu.

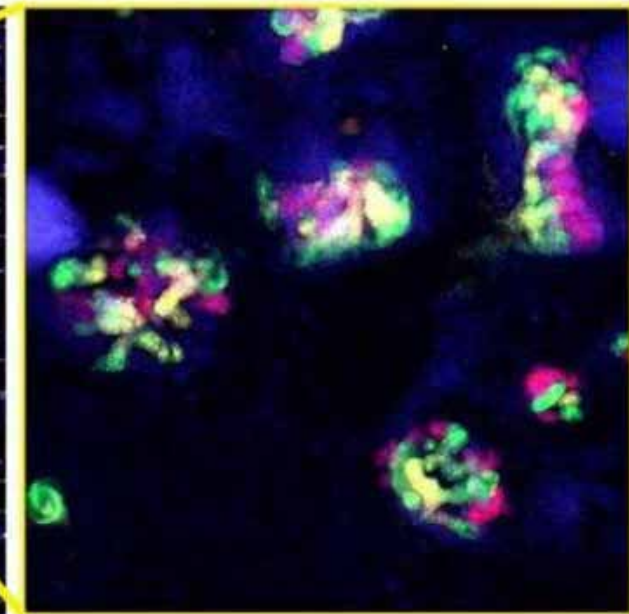

Žiaľ, ich produkcia zostávala časovo náročná. Výskumníci vedení vedcami Washingtonskej univerzity v Seattli to zmenili. Vyvinuli robotický systém schopný produkovať ľudské miniorgány v podstate sériovo.

Tisíce miniladvín

V rámci novej metódy roboty vkladali kmeňové bunky do platničiek s 384 komôrkami, kde po troch týždňoch „vyrástli“ zárodky ladvín. Každá jedna komôrka obsahovala prinajmenšom jednu a každá platnička tisíce organoidov.

„Príprava tak zložitej laboratórnej procedúry by človeku trvala celý deň. Robot ju zvládne za 20 minút,“ hovorí Friedman. „Roboty navyše nepociťujú únavu a nerobia chyby.“

Podobné postupy sa už úspešne použili s dospelými kmeňovými bunkami (vzniká z nich len jeden typ tkaniva). V tomto prípade však ide o prvú metódu, ktorá úspešne zautomatizovala pestovanie organoidov z tzv. pluripotentných kmeňových buniek. Z tohto typu buniek sa môže vyvinúť ľubovoľný typ tkaniva a teda aj ľubovoľný orgán.

Umožňuje rozmanité experimenty

„Zistili sme, že tieto organoidy pripomínajú zárodky obličiek, ale taktiež obsahujú bunky, ktoré nepatria obličkám a ktoré sme doposiaľ v týchto bunkových kultúrach neidentifikovali,“ hovorí spoluautorka výskumu Jennifer Harderová.

Pokoríme ďalšie choroby?

Výskumníci takýmto experimentovaním napríklad našli spôsob, ako v miniorgánoch zvýšiť počet cievnych buniek, aby ešte viac pripomínali skutočné obličky.

Novú metódu využili aj na hľadanie nových liečiv. V jednom z experimentov vyprodukovali obličky s mutáciou, ktorá spôsobuje polycystické ochorenie obličiek. Pri tomto pomerne častom vrodenom ochorení vzniká na obličkách množstvo balónikovitých vačkov, čo napokon môže

viesť k zlyhaniu tohto orgánu.

Vedci v experimente vystavili postihnuté organoidy rôznym chemickým látkam a našli jednu, blebistatín, ktorá blokuje aktivitu proteínu zvaného myozín, čím výrazne podporuje počet a veľkosť cýst.

„To bolo nečakané, pretože sa nevedelo, že myozín súvisí s týmto ochorením,“ hovorí Freedman. „Je to určite sľubný pokrok.“

Zdroj: <https://www.zive.sk/clanok/132394/tajna-zbran-proti-chorobam-seriova-vyroba-ludskych-miniorganov/>

Po nej zápis všetkého možného do triednej knihy, odpisovanie rodičom na ich emaily,... Vo večerných hodinách prichádzam domov a neviem, čo skôr ;). Či sa navečerať, pozdraviť priateľov a stráviť s nimi čas alebo sa ísť rýchlo pripraviť na ďalší pracovný deň - pracovné listy, písomky, a iné aktivity pre žiakov. Avšak potom si poviem, že je to, čo ma naplňuje a spokojne idem spať.

Podľa seba by som zmenila - ranný dlhší spánok po víkend. Človek by ani nepovedal ako vie cestovanie unaviť a tiež by som prijala žiadne prípravy na ďalší pracovný deň a žiadny dozor ;).

Okrem toho, že ste najšťastnejšia medzi nami žiakmi :D na akom inom mieste ešte radi trávite svoj čas?

Veľmi rada trávim čas s rodinou, s priateľmi kdekoľvek a v našej čarokrásnej prírode. Nakoľko, veľa známych mám v mojom rodisku, tak často telefonujem. Telefonát je často prepojený s prechádzkou v Malackách alebo v okolí môjho privátu. Musím sa však priznať, že veľa priateľov už spoznávam aj v Malackách vrátane mojich úžasných kolegov. Tiež ma často nájdete v našej školskej kaplnke alebo v kostole. Prečo? Pretože, ak ste ďaleko od svojho domova, od svojich rodičov, priateľov, tak práve na týchto miestach možno pocítiť kúsok domova. Či už prežívate radosť, smútok, alebo máte nejaký problém, skvelý zážitok vždy sa možno 'pozdieľať' s našou nebeskou Matkou, priateľom Ježišom, či nebeským Tatinom,

ktorí sú to neustále pre nás, nech ste kedykoľvek, kdekoľvek a akokoľvek ďaleko od svojich najbližších.

Čo by ste odkázali našim žiakom?

Ak sa CHCE, veľa vecí sa zdoľá („ťažká je len taška“). S úsmevom sa všetko zvládne a žiarivý deň vždy zavládne. Milí žiaci, verte si a kráčajte za svojim cieľom. Nie hlavou proti múru, ale nechajte si poradiť aj od skúsenejších. UČITELIA vám môžu otvoriť dvere, ale vstúpiť do nich musíte sami. Škola je len prostriedok a pomôcka, ktorá vás môže posunúť úspešne ďalej za vašim cieľom, budúcim povolaním. Je len na vás, ako túto pomôcku využijete a koľko z toho zúročíte ;).

Ďakujeme za rozhovor ☺

